

Zákony války

Zákony vnějšího světa tvoří podstatu účelné činnosti člověka. Úspěch praktické činnosti při výstavbě ozbrojených sil je nakonec určen tím, do jaké míry jeho směr a obsah odpovídají objektivním zákonům, především zákonům války.

V. I. Lenin upozorňoval, že válka je podřízena zvláštním zákonům, které musíme hluboce promýšlet. Čím hlouběji pochopíme zákonitosti válečných procesů, tím více a dokonaleji upevníme obranu státu. Proto poznání objektivních zákonů války, forem jejich projevu a z nich vy-

plynajících principů vojenského umění zůstává i nadále jedním z nejdůležitějších směrů základního vojenského teoretického výzkumu.

Hlavní v této činnosti je to, abychom dokázali odhalit mechanismus využití objektivních zákonů války ve vojenské výstavbě. K tomu je nutné si ujasnit cesty rozvoje znalostí objektivních zákonů na takové úrovni, která bezprostředně ovlivňuje praktická rozhodnutí. Cílem článku je rozebrat v této souvislosti některé teoreticko-metodologické otázky.

Odras objektivních zákonů války ve vojenskoteoretických znalostech

Válka, hovoříme-li zejména o světové válce mezi dvěma protikladnými sociálními systémy, projevuje se jako jeden z nejsložitějších společenských jevů. Jako pokračování politiky státu a tříd prostředky ozbrojeného násilí, je válka těsně spojena se všemi stránkami života společnosti, se všemi formami sociálního boje, které jsou podřízeny zájmům dosažení jednotného vojenskopolitického cíle. Ve válce působí zákony různého stupně obecnosti, které vyjadřují její podstatné stránky, spojitosti a vztahy. Ze všech můžeme vylétnout ty nejdůležitější a určující zákony.

1. Zákon souladu politických cílů války a násilných prostředků k jejich dosažení, který podstatně ovlivňuje vznik a vedení války, stupeň jejího působení na

průběh historického rozvoje lidské společnosti.

2. Zákon souladu materiálních prostředků války a způsobů vedení války, který charakterizuje historickou tendenci změny a rozvoje způsobů vedení válek, jejich zdokonalování v soudobé etapě rozvoje vojenství.

3. Zákon poměru vojenské síly stran.

4. Zákon závislosti vojenské síly státu na jeho ekonomických, sociálně politických, morálně politických a vědeckotechnických možnostech.

K tomu, aby hlavní objektivní zákony, spojitosti a vztahy války byly prostředkem vědeckého zdůvodnění praktické činnosti v oblasti výstavby ozbrojených sil, vedení války, musíme je poznat a vyjádřit ve

formě zákonů vojenské vědy a v principech vojenské výstavby. V praktické vojenské činnosti se bezprostředně neřídíme přímo objektivními zákony, ale znalostmi o nich. V. I. Lenin ne náhodou hovořil o nutnosti velmi pozorně se zamýšlet nad zákony války.

Zákony vojenské vědy jsou odrazem objektivních zákonů války. Jsou objektivním obrazem objektivně existujících spojitostí a vztahů války v určité etapě jejího rozvoje. Změny ve spojitostech a vztazích války nevyhnutelně vedou ke změnám v obsahu zákonů vojenské vědy. To je to obecné, co charakterizuje objektivní zákony války a zákony vojenské vědy. Současně však mezi nimi existují rozdíly.

Zákon vojenské vědy je proces přiblížení znalostí k jeho objektu. Poznání, psal V. I. Lenin, je proces vytváření pojmů a zákonů, které podmíněně zahrnují přibližně univerzální zákonitost neustále se pohybující a rozvíjející se podstaty. V zákonech vojenské vědy je vyjádřen dosažený stupeň poznání určité podstatné spojitosti války dané etapy. Proto zákon vojenské vědy, bez ohledu na úroveň odrazu objektivního zákona v něm, plně se s ním neztotožňuje.

Zákony vojenské vědy odrážejí podstatu a základ vojenských procesů.

Objektivní zákony války jsou nerozlučně spjaty s jejich projevem. Formulujeme-li zákon vojenské vědy, odpoutáme se od jeho mnohostranného projevu, čímž snižujeme reálné spojitosti a vztahy války, na druhé straně však je hluboce poznáváme.

Zákon vojenské vědy při jakémkoli stupni úplnosti jeho obsahu nikdy neobsáhne všechny podrobnosti skutečně probíhajících válečných událostí; projevuje se v něm tendence, avšak ne skutečný průběh konkrétních válečných procesů.

Tímto můžeme vysvětlit, proč např. za předpokladu existence stejných materiálních prostředků vedení války jsou rozdílné způsoby jejich využití v každém konkrétním případě. Stejně tak i vítězství v konkrétním boji nebo operaci můžeme dosáhnout i bez toho, že budeme mít při jejich zahájení převahu sil a prostředků. Poměr sil určuje obecnou objektivní tendenci, která je základem dosažení vítězství.

Každý ze zákonů vojenské vědy ve svém obsahu odráží určité jednotlivé spojitosti a vztahy války bez toho, že by přihlížel k ostatním. V reálné skutečnosti takovéto odtržení neexistuje. Všechny objektivní zákony působí vzájemně, vzájem-

ně se doplňují nebo vzájemně se vylučují. Proto jednotlivý zákon vojenské vědy nemůže úplně odhalit vnitřní mechanismus libovolného procesu, jehož jednu stránku odráží v zohledněné formě. Jen systém vzájemně působících zákonů vojenské vědy, které tvoří její základ, umožňuje poznat podstatné vztahy války v celém souhrnu jejich spojitosti.

Zákony války mohou být poznány a zobrazeny ve vojenskovědeckých znalostech jak na empirické, tak i teoretické úrovni. Empirické poznání zákonů války znamená zjišťování opakovatelnosti probíhajících procesů, spojitostí a vztahů mezi různými stránkami války. Opakovat se může jen to, co je v procesech nejpevnější. Proto i empirická úroveň poznání zákonů odráží podstatné spojitosti a vztahy. To znamená, že i empiricky poznány zákon vyjadřuje podstatu války a vojenské činnosti, a proto může být jen v určité míře základem účelné praktické činnosti.

Poznání toho, že materiální prostředky války určují způsoby jejího vedení, má praktickou hodnotu. Usměrnjuje vojenské myšlení na rozpracování takových způsobů vedení války, které umožňují nejúčinněji využít existující materiální prostředky násilí. Avšak jaké musí být způsoby vedení válečné činnosti s využitím existující úrovně materiálních prostředků války, v jakém směru je dále zdokonalovat a jaké jsou kritéria účinnosti jejich použití — odpověď na tyto otázky empirická úroveň poznání zkoumaného zákona nedává a ani nemůže dát.

Abv mohly být objektivní zákony války prostředkem všestranného vědeckého zdůvodnění praktické činnosti v oblasti výstavby ozbrojených sil, musí být vyjádřeny ve formě teoretických zákonů vojenské vědy. V nich je nutné nejen odrazit vzájemné spojitosti podstatných stránek války, ale i zjistit mechanismus činnosti daného objektivního zákona v soudobých podmínkách.

Východním metodologickým předpokladem zjištění mechanismu působení zákonů války je pochopení samotného zákona jako vyjádření rozporů mezi různými, nerozlučně spojenými podstatnými stránkami vojenských procesů.

Zákon jako vztah podstat nebo mezi podstatami není nic jiného než vzájemné působení protikladů objektivní skutečnosti. Proto zjistit mechanismus působení objektivního zákona války znamená stanovit protiklady, které vyjadřují různé stránky daného zákona, určit rozhodující stránku jejich vzájemného působení, zjistit povahu

a obsah rozporu mezi nimi, zjistit směr jeho možného zosíření a způsoby vyřešení.

Rozebereme konkrétní použití daného metodologického principu ke zjištění mechanismu působení zákona poměru sil bojujících stran. Z tohoto zákona vyplývá, že nakonec zvítězí ta strana, která má k dispozici větší vojenskou (materiální a duchovní) sílu.

Zjistit mechanismus působení tohoto zákona znamená určit ty prvky, které tvoří vojenskou sílu státu, vojenskou sílu v boji a operaci, ujasnit poměr sil stran do zahájení bojové činnosti a propočítat možné změny tohoto poměru v průběhu ozbrojeného zápasu, určit způsoby vytvoření výhodného poměru sil jak do zahájení války a operace, tak i v průběhu jejich vedení.

Zkoumáme-li tyto problémy, musíme v soudobých podmínkách brát v úvahu:

- existenci kvalitativně různorodých a poměrně těžko srovnatelných druhů zbraní (raketonové, jaderné a klasické zbraně);

- možnosti různého spojování a posloupenosti jejich použití;

- účinnost součinnosti v průběhu bojové činnosti různých druhů ozbrojených sil, druhů vojsk a zbraní;

- rychle rostoucí význam úrovně bojové, morální politické a psychologické přípravy vojsk;

- kvalitu velení vojskům.

Toto všechno podmiňuje složitost určení poměru sil, možnost jeho rychlé změny při zahájení bojové činnosti a zvyšuje význam takového prvku vojenské síly státu, jako je neustálá bojová pohotovost ozbrojených sil na strategickém, operačním a taktickém stupni.

Abychom všechny tyto vzájemné spojitosti, které charakterizují zákon poměru sil, vyjádřili formou teoretického zákona vojenské vědy, musíme (pochoptelně abstraktně) vycházet z toho, že při stejném poměru sil ani jedna ze stran nedosáhne vítězství. (Podstata vojenského umění tkví právě v tom, abychom v průběhu bojové činnosti dosáhli vítězství za stejného nebo i nevýhodného poměru sil). Proto teoretické zkoumání zákona poměru sil musí dát odpověď na otázku, jaké jsou potřebné síly a prostředky k dosažení vítězství nad nepřítelem ve válce, v operaci a boji.

V minulé válce při určování potřebného množství sil a prostředků se vycházelo především z poměru v kalkulačních jednotkách (osoby, dělostřelectvo, tanky, letectvo). V zásadě tento přístup byl správný, protože kvantitativní poměr těchto komponentů nejvíce ovlivňoval poměr sil.

Avšak již i v té době se zjevně projevoval nedostatek jen aritmetického propočtu stejných kalkulačních jednotek.

V současné době při určování potřebného množství sil a prostředků s cílem získat požadovaný výsledek stále více vystupuje do popředí zhodnocení nejen kvantitativního poměru sil stejnorodých kalkulačních jednotek, ale i jejich kvalitativní rozdíly, určené mnoha parametry. Podmínkou řešení tohoto úkolu je předpoklad, že obě strany neúčinněji využijí existující materiální prostředky války.

Dalším problémem je určit jaké formy a způsoby vedení války, a v jejím rámci i bojové činnosti, můžeme považovat za nejučinnější. Odpověď na tuto otázku nám musí dát teoretický výzkum objektivního zákona souladu materiálních prostředků války a způsobů jejího vedení. Podstata tohoto zákona tkví v tom, že kvantita a kvalita materiálních prostředků války (lidé a technika) určují způsoby jejich využití. Způsoby vedení bojové činnosti v podstatě podmiňují určité požadavky dalšího zdokonalování materiálních prostředků války.

Východím předpokladem teoretického vyjádření zkoumaného zákona je ujasnění bojových možností existujících materiálních prostředků války, se zřetelem k použití jednotlivých druhů zbraní a organizačních struktur vybavených těmito zbraněmi a k účinnosti jejich součinnosti. Přitom bojové vlastnosti zbraní hodnotíme podle tří parametrů:

- ničivě a ochranné vlastnosti,
- manévrovost,
- možnost jejich využití člověkem.

Poslední parametr je nutno zdůraznit proto, že stupeň bojové účinnosti všech druhů soudobých zbraní více než v minulosti závisí na fyzických a psychických kvalitách příslušníků ozbrojených sil.

Řešíme-li tento úkol, zjišťujeme nako-lik způsoby a formy vedení bojové činnosti odpovídají bojovým možnostem existujících materiálních prostředků války. Zjistíme-li že zaostávají způsoby a formy vedení bojové činnosti, potom teoretický výzkum daného zákona musí určit takové formy a způsoby vedení války a bojové činnosti, které by umožnily nejučinněji využít existující prostředky ozbrojeného zápasu. Přitom musíme v maximální míře brát v úvahu činnost nepřítele, vybaveného přibližně stejnými prostředky. Z toho vyplývá, že teoretické vyjádření zkoumaného zákona musí odpovědět na otázku, jaké musí být nejučinnější formy a způsoby využití jak ozbrojených sil jako celku, tak různých druhů vojenských organizačních struktur.

Ve vztahu k zákonům vojenské vědy v současné době stále více používáme matematických forem. Nemůžeme-li vyjádřit matematicky zákony války v úplnosti jejich obsahu, musíme to udělat alespoň pro ty nebo jiné závislosti, které se odrážejí v daném zákonu. Nemůžeme např. plně matematicky vyjádřit zákon poměru sil a prostředků, nutného k dosažení vítězství v boji a operaci. Je to podmíněno tím, že obsah zákona obsahuje faktory, které nemůžeme kvantitativně vyčíslit (morální a psychologické faktory, úroveň bojové přípravy atd.); avšak jednotlivé jeho závislosti, jako např. očekávané ztráty způsobené nepříteli určitým zbraňovým systémem aj. mohou a musí být vyjádřeny matematickými veličinami.

Jedním z důležitých prvků teoretického vyjádření objektivních zákonů války jsou kritéria účinnosti. Nutnost jejich rozpracovanosti je určována tím, že v prak-

tické vojenské činnosti se neřídí lidé bezprostředně teoretickými zákony vědy, ale těmi kritérii, které jsou na jejich základě stanoveny.

V praxi výstavby ozbrojených sil na základě zdůvodněných kritérií účinnosti určujeme optimální varianty bojové činnosti vojsk a v souladu s tím směry přípravy k jejímu vedení, ke zdokonalování zbraní a bojové techniky, struktury ozbrojených sil a velení vojskům. Kritéria účinnosti v každém konkrétním případě v různých druzích praktické vojenské činnosti se používají v souladu s charakterem cílů a úkolů, které stojí před ozbrojenými silami, na základě hodnocení politické situace, reálného poměru sil atd.

Teoretické vyjádření objektivních zákonů války umožňuje na vědeckém základě řešit praktické úkoly vojenské výstavby, s přihlédnutím k perspektivě dalšího rozvoje ozbrojených sil.

Objektivní zákony války a jejich teoretické vyjádření — základ předvídání perspektiv rozvoje ozbrojených sil

Úspěch praktické vojenské činnosti je v mnohém závislý na tom, do jaké míry se opírá o umění dívat se dopředu. Předvídání obecné tendence rozvoje sociálně politické situace ve světě, ozbrojených sil (kvalitativní předvídání) tvoří základ vědecky zdůvodněných předpovědí rozvoje jednotlivých stránek vojenství (vojensko-politické, vojenskoekonomické, vojensko-strategické a operačně taktické předvídání).

Vojenské předvídání obvykle dělíme na období. Předvídání na nejbližších pět let považujeme za krátkodobé. Je charakteristické velkou přesností a konkrétností. Na jeho základě sestavujeme plán — směrnice praktické vojenské činnosti. Předvídání na středně dlouhou dobu (10—15 let) je méně konkrétní. Tvoří základ sestavení perspektivního plánu, který usměrňuje činnost na toto období.

Objektivním předpokladem vojenského předvídání je existence objektivních zákonů společenského rozvoje a objektivních zákonů války. Jejich působení určuje i vnitřní logiku rozvoje sociálních a vojenských procesů. Jen po nalezení a ujasnění této objektivní logiky rozvoje vojenství a po jejím vyjádření ve vojenské teorii můžeme zjistit perspektivy rozvoje a vidět začátek budoucího.

Znalost celého souhrnu objektivních zákonů války, jejich obsah a mechanismus působení umožňuje předvídat základní tendenci rozvoje vojenství, jeho hlavní perspektivu. V tomto vztahu musí být vo-

jenské předvídání jednoznačné. Zejména tato jednoznačnost vojenského předvídání dokazuje správnost zvolené cesty.

Jednoznačné nemůžeme předvídat charakter možných konkrétních událostí v podmínkách činnosti protikladně působících sil a tendencí. V tomto případě musí být výsledkem předvídání charakteristika různých možných variant událostí, jak výhodných, tak i nevýhodných. Znalost různých alternativ vývoje událostí, stejně tak jako i těch tendencí, které podmiňují tyto rozdíly, umožňuje soustředit úsilí na realizaci výhodných tendencí a nepřípuštění událostí, které jsou pro nás nevýhodné, nebo alespoň v krajním případě na přípravu k jejich vzniku.

V celé řadě případů vzniká nutnost předvídat nejen nejpravděpodobnější formy konkrétních událostí, ale i mnohé jiné. Předvídání různých variant událostí má velký význam pro praktickou vojenskou činnost, protože:

1. Musíme být připraveni k jakémukoli obratu ve vývoji událostí.

2. Musíme vytvořit podmínky pro nejprůhodnější průběh okolností tj. měnit konkrétní formu činnosti objektivní tendence v požadovaném směru.

Počítat s tím, že musíme předvídat všechny možné varianty, je nemyslitelné. Nemožnost předvídat události úplně přesně nepodlamuje objektivní základy praktické vojenské činnosti, i když to vyžaduje v každém konkrétním případě pozorně sledovat průběh událostí, znát situaci, vy-

víjet činnost při řešení vzniklých úkolů iniciativně, tvůrčím způsobem a aktivně.

Všechno předvídat včas není možné. Ve vztahu k budoucí válce můžeme a musíme ve vojenském teoretickém předvídaní uvažovat ze dvou hledisek:

1. Předvídaní charakteru, průběhu a způsobů vedení války za současného stavu zbraní a bojové techniky a za daného poměru sil.

2. Předvídaní perspektivy zdokonalování ozbrojených sil a možností vzniku kvalitativně nové etapy jejich rozvoje.

K úkolům prvního hlediska patří:

— určení možné doby zahájení války agresorem; správné vyřešení tohoto úkolu je v zásadě plně uskutečnitelné;

— předvídaní možného způsobu a charakteru zahájení války; to je také plně reálné;

— určení charakteru možné války a nejučinnějších způsobů jejího vedení; přitom je nutné s vysokým stupněm pravděpodobnosti předvídat způsoby vedení bojové činnosti při zahájení války a směry dalšího vývoje.

Vyřešení těchto úkolů umožňuje najít optimální cesty a způsoby zvyšování bo-

jové pohotovosti vojsk, směr výstavby ozbrojených sil a bojové přípravy vojsk.

Druhé hledisko vojenského vědeckého předvídaní zahrnuje řešení tří úkolů:

— ujasnění směru vojenskotechnického pokroku, způsobů zdokonalování existujících a konstrukcí kvalitativně nových druhů zbraní;

— předvídaní tendencí dalšího rozvoje poměru vojenských sil protikladných vojenskopolitických uskupení;

— určení možného charakteru války v daleké nebo blízké budoucnosti.

Řešení těchto úkolů je teoretickým předpokladem dlouhodobého plánování rozvoje ozbrojených sil.

Protože vojenskoteoretická předvídaní a praktická činnost k jeho realizaci jsou nerozlučně vzájemně spjaté, je nezbytné:

— vyvinout úsilí k dosažení maximálně možné přesnosti předvídaní,

— být přesvědčeni o jeho věrohodnosti,

— včas dělat úpravy v praktické realizaci předvídaní,

— kriticky posuzovat realizované předpovědi.

Dodržení těchto požadavků je nezbytnou podmínkou rozpracování konkrétních doporučení pro výstavbu ozbrojených sil.

Využití principů vojenské vědy ve výstavbě ozbrojených sil

Zákony války působí s objektivní nutností. Pokud existují procesy, jejichž základem je ten nebo jiný zákon, lidé je nemohou ani zrušit, ani omezit vliv jejich působení. V průběhu své praktické činnosti však mohou změnit formy působení zákona v žádaném směru. Vítězství v boji a operaci je s objektivní nutností určováno zákonem poměru sil; ovšem formy projevu tohoto zákona mohou být nejrůznější. V prvním případě může být vítězství dosaženo v důsledku celkové převahy sil, ve druhém případě v důsledku vytvoření převahy na hlavním směru, ve třetím případě s využitím překvapení, použitím nových, pro nepřítele neočekávaných způsobů vedení bojové činnosti atd.

Úkolem vojenského vědeckého poznání v daném případě je určit, jaké jsou a jaké mohou být formy působení objektivního zákona války, jak jej můžeme v praktické činnosti využít k dosažení politických cílů války. Vyjádřením této úrovně vojenskovědeckého poznání jsou principy vojenské vědy, tj. vojenské výstavby a vedení války (vojenského umění). Jsou i formou vojenskovědeckého poznání, které bezprostředně používáme v praktické výstavbě a přípravě ozbrojených sil ve vedení války a různých druhů bojové činnosti.

Protože válka jako sociální proces je nerozlučně vzájemně spjata se všemi stránkami společenského života, proto i vojenská výstavba a její principy jsou určovány nejen zákony války, ale také zákony vývoje společnosti. Tak např. principy vojenské výstavby ozbrojených sil socialistického státu jsou odrazem zákonů vývoje socialistické společnosti.

Kategorie „princip“ je používán jako požadavek na poznání a praktickou činnost. Všechny filosofické principy jsou principy poznání objektivní skutečnosti a revoluční přetvářející činnosti. Stejně tak i principy vojenské vědy jsou principy poznání a praktické vojenské činnosti ve všech jejich projevech. Protože samotný pojem „princip“ znamená „základ“, „prvotnost“ je zřejmé, že ne všechny požadavky na praktickou vojenskou činnost je potřeba zkoumat jako základní, principiální požadavky.

Principy vojenské vědy jsou nejobecnější základní požadavky na praktickou vojenskou činnost v této etapě rozvoje vojensství, která se odráží v obsahu vojenskovědeckých znalostí.

V dějinách rozvoje vojenského myšlení se vytvářely principy vojenského umění na základě empirického zobecnění zkušeností vedení bojové činnosti. V nich byla

zakotvena ta úroveň vývoje vojenských znalostí, které bylo dosaženo v průběhu války. Tak např. princip nerovnoměrného rozdělování sil a prostředků je znám již z válek otrokářské epochy. Taková situace trvala až do vzniku vojenskoteoretických poznatků, tj. přibližně do konce 18. až začátku 19. století. Avšak i potom principy vojenského umění, i když byly teoreticky zdůvodněny, zůstaly v podstatě na úrovni bezprostředního zobecnění praktických zkušeností.

V současné době nemohou být principy vojenské vědy zformulovány na základě jen empirických podkladů. Jsou výsledkem závěrů ze zákonů vojenské vědy a cílů praktické vojenské činnosti. V současném období rozvoje vojenství je totiž formulování zásad vojenské vědy výsledkem vojenského teoretického poznání. Proces rozvoje vojenské vědy je procesem upřesňování a konkretizování principů přípravy ozbrojených sil a vedení války.

Principy vojenské vědy mohou být jak správné, tak i falešné, zkrleslé. Např. princip „bleskové války“, který byl základem hitlerovské strategie ve válečné činnosti proti Sovětskému svazu, je nevědecký, hazardérský. Rozpracování principů vojenské vědy je velmi složitý tvůrčí proces vojenského vědeckého poznání, k jehož úspěchu je zapotřebí znát požadavky, které jsou na ně kladeny.

Vojenská praktická činnost, jako každý druh sociální činnosti, tvoří objektivní a subjektivní jednotu. Její obsah a směr jsou určovány objektivními zákonitostmi války, charakterem konkrétní situace v dané etapě rozvoje vojenství. Ignorování objektivních zásad praxe rodí subjektivismus a má za následek neúspěch při dosahování stanovených cílů.

Lidé kromě toho aktivně přizpůsobují svou činnost k objektivní skutečnosti a účelně ji mění v souladu se svými požadavky a stanovenými cíli. Všechno to má vliv na obsah a směr praktické činnosti.

Z toho vyplývá že obsah a směr výstavby ozbrojených sil je určován jak objektivními podmínkami, nezávislými na vůli a přání lidí, tak i jejich cíli, které jsou podmínovány politikou státu a třídy. Stupeň efektivity takové činnosti zá-

visí na tom, jak dalece odpovídá těmto dvěma podmínkám. To vše nachází odraz v principech vojenské vědy.

Rozdíl principů vojenské vědy (vojenské výstavby, vojenského umění) od jejich zákonů je v tom, že v jejich obsahu se odrážejí jak objektivní, tak i subjektivní stránky vojenské činnosti; naproti tomu v zákonech vojenské vědy jen její objektivní stránka.

Vědeckým principem vojenské výstavby a vojenského umění je takový princip, který odpovídá objektivní skutečnosti, jejím zákonům. Proto při rozpracování a praktické realizaci principů výstavby a přípravy ozbrojených sil komunistická strana vychází především z poznání objektivních zákonů války, které jsou vyjádřeny ve formě teoretických zákonů vojenské vědy, těch kritérií účinnosti, které vyplývají z celkového souhrnu těchto zákonů.

Principy vojenské vědy musí odrážet ve svém obsahu cíle války, úkoly výstavby a přípravy ozbrojených sil, určené politikou státu a třídy. I v daném případě cíl určuje způsob a charakter vojenské praktické činnosti. Z toho vyplývá, že při rozpracování principů socialistické vojenské vědy je nutné vycházet z vojenské politiky komunistické strany, která je konkretizována ve vojenské doktríně.

Mezi nejdůležitější principy socialistické vojenské vědy patří principy neustálé bojové pohotovosti našich ozbrojených sil k odrazení agrese a aktivnímu vedení bojové činnosti. V těchto principech se odráží charakter soudobých materiálních prostředků války, které překvapivě napadené straně zlehčují situaci a podmiňují manévrový charakter bojové činnosti. Dávají tak představu o objektivní stránce vojenské činnosti. Současně vyjadřují mírumilovný charakter socialistické zahraniční politiky a rozhodnost cílů války v případě, kdyby ji agresor rozpoutal.

Jednou z nejdůležitějších předností socialistické vojenské vědy je to, že se řídí vědeckou politikou komunistických stran, správným chápáním souladu cílů a úkolů války, objektivních zákonitostí jejího průběhu a následků.

Vojenská věda v soudobé etapě jejího rozvoje slučuje znaky základní a praktické vědy. Jejím posláním je, aby na základě výzkumů, které objasňují obsah objektivních zákonů války a perspektivy rozvoje ozbrojených sil, rozpracovávala zásady vojenské výstavby, vojenského umění, obnovovala a doplňovala řády a předpisy a dbala, aby jejich požadavky umožňovaly dosáhnout maximálních výsledků při nejmenší spotřebě sil a prostředků.

Upraveno ze sovětského tisku